

Thema: 'van Huis tot Thuis...!'

Bijbelgedeelten: Psalm 84; Psalm 27: 1 - 5

Gesprek over het thema

Het komend gemeenteseizoen van Silo staat in het teken van gesprekken over 'Huisje, Boompje, Beestje'. Vandaag is de start van de eerste module, tot aan Kerst: 'Huisje'.

Ik moet eerst maar bekennen, dat ik vroeger, toen ik jong was, wat allergisch was voor de uitdrukking: 'huisje, boompje, beestje' (in de zestiger jaren!).

Voor mij had het de associaties van 'ingekapseld zijn', gewoonte, sleur, geen opwinding, geen nieuwe dingen, geen prikkels, rust in de tent, opgesloten enz.

Terwijl ik zelf meer 'op pad' wilde, mijn eigen weg, zoveel mogelijk mijzelf ontplooiën.

Als ik nu kijk naar toen, dan moet ik zeggen, dat ik nu meer de waarde zie van vastigheid, vertrouwdheid en geborgenheid dan toen.

Is dat de ouderdom of heb ik meer aandacht voor het onderscheid tussen vastigheid en opgeslotenheid? Het heeft ook te maken met de vraag: 'stel ik nog wat voor?'

Daarom is het goed om alles nog eens door je vingers te halen, van dichtbij te zien, om na te gaan, wat het waard is. Dit alles 'door het leven geleerd'.

Daarom als thema vanmorgen: '**Van Huis naar Thuis**'

De vraag is nu: **wat is het onderscheid en wat is de verbinding?**

Bij '**huis**' horen de associaties 'gebouw', 'plaats', 'inrichting', 'plannen', 'bouwen', 'buitenkant', enz.

Bij '**thuis**' gaat het vooral om 'sfeer', gevoel van 'jezelf mogen zijn', geen bedreiging of gevaar, hoeft niet op een specifieke locatie te zijn.

Als je zelf een nieuw huis gaat zoeken, wil je graag, dat het zo dicht mogelijk komt bij je gevoel van 'thuisgevoel'.

Je kunt in een prachtig huis wonen, zonder een echt thuisgevoel te hebben. Dat hoeft niet altijd te liggen aan de bouw, of inrichting, maar kan ook te maken hebben met het wonen, en de mensen die er nog meer wonen.

Een huis bouwen kun je leren, maar kun je ook een thuisgevoel leren?

Ook kun je mensen (bijv. vreemdelingen) geen huis aanbieden en daarmee tegelijk een thuisgevoel opdringen...

Allemaal vragen, die je los kunt laten op de wereld, waarin wij wonen, maar ook op de kerk, de gemeente en je leven (je relatie bijv.) en niet te vergeten ook op het geloof.

Kun je het thuisgevoel leren? Is er een weg naar toe?

Overdenking

Voordat ik een paar woorden ga zeggen over de betekenis van huis en thuis, wil ik toch wel even stilstaan bij **het overlijden van Harry Kuitert**, 3 weken geleden.

In mijn (studenten)tijd in de vorige eeuw was hij één van de belangrijkste theologen. Nu geldt hij haast als iemand van een voorbijgaande generatie. Daar hoor ik dus ook bij.

Eén van zijn belangrijkste zinnen was:

"Al het spreken over Boven, komt van beneden". Door sommigen ervaren als een eye-opener en bevrijding, door anderen plat vertaald met '*Alles van boven, komt van beneden*' en daarmee: '*weg God, weg kerk*'.

Het is heel belangrijk om goed te kijken naar wat hij heeft gezegd.

Het gaat in die uitspraak niet rechtstreeks over 'Boven', maar over **'het spreken over Boven'**. Over het bouwwerk, dat mensen gemaakt hebben van God, de Kerk, en het Geloof.

(Je zou kunnen zeggen de beweging van 'tent onderweg', naar 'Godshuis', vervolgens naar 'onneembare vesting', om dat in deze tijd veelal te eindigen in een 'ruïne')

Mijn interpretatie van zijn zin, en daarin neem ik ook mijn ervaringen mee, is:

'Al ons denken over Boven, wordt gevuld met ons denken en ervaren hier beneden'

Dat maakt bescheiden!

Je bewust van het feit, dat je God vaak voor je eigen karretje wilt spannen.

Zoveel van het geloof heeft dan te maken met onze angsten en onzekerheden.:

- Het speelt een rol in onze gesprekken over het geloof en de kerk
- we zoeken naar vastigheid en bevestiging van onze gedachten
- als ik onzeker ben, dan zoek ik verbinding met het Hogere, en ook met de ander, om die te overtuigen, zodat ik zelf wat zekerder kan zijn.

Dit alles speelt zich dan vaak af in de sfeer van gelijk willen hebben en het vaststellen van de hoogste waarheid.

Dat geldt ook allemaal voor ons gesprek over het beeld van het 'Huis' en van 'thuis', toegepast op het geloof, de gemeente en God.

Misschien (ik weet het wel zeker) is het anders bedoeld, als het gaat om het verhaal van God.

Niet bedoeld om in termen van overtuiging te strijden om het eigen gelijk of de hoogste waarheid, maar bedoeld als het zoeken en vinden van de bodem waar je op staat, de grond onder je voeten.

Met vragen, die niet gericht zijn op het gelijk en de waarheid, maar op jouw leven en ons leven samen.

Voor het verhaal van de mens zijn mijn gedachten:

Het begint heel basaal: 'je bent er!'

En dat is de **basis voor 'je mag er zijn'**. Daar hoef je niet over in te zitten. Dat hoef je niet meer te bewijzen!

'De ander is er ook!' Die mag er dus ook zijn! Dat hoeft hij ook niet meer te bewijzen. En **samen ben je in deze wereld, met dat verhaal van God**. Het verhaal over Liefde die niet in de eerste plaats is gericht op je zelf (evolutieverhaal), maar op het tot zijn recht komen van iedereen.

Dan komt vanzelf die ontdekking, onder het stof van alles, wat wij er in de loop van de tijd van hebben gemaakt, naar anderen toe, en naar onszelf toe. In termen ego-belangen, macht en strijd.

Gods verhaal van de Schepping kun je ook heel anders lezen.

(ik heb het hier ook al eens genoemd: na de eerste regel van Genesis 'In den beginne schiep God de hemel en de aarde' kun je **een dubbele punt** : plaatsen. Wat dan volgt is een beschrijving van hoe de schepping plaatsvindt. God geeft een naam en een betekenis (= een plaats) aan alles wat er is. Daarmee schiep Hij het Verhaal des Levens. En kijkt toe hoe de mens daarmee doorgaat (zie ook Gen. 2: 18 -20).

Vanuit deze invalshoek kijken we naar de woorden **'huis'** en **'thuis'**.

In Psalm 84 staat *'hoe lieflijk is uw woning, zelfs vindt de mus een huis, o Heer'*.

Er staat niet een vraag aan de Heer om te zorgen voor een huis voor de mus, maar: kijk naar de mus en de zwaluw! Hiermee komt meteen de associatie met het woord van Jezus: *'kijk naar de bloemen op het veld, en de vogelen des hemels'* (Matth.: 6: 26).

Niet: je moet je waarmaken, maar je bent er!

Al dan niet gehandicapt, al dan niet gendergebonden, enz.

Je bent er, zoals je bent. Daarmee is er een plaats om te zijn.

Als basis voor je leven, zonder bedreiging.

'Gelukkig wie wonen in uw huis'. Want, waar je ook woont, als het er zo uitziet wordt het huis een thuis.

En dan zijn er de ervaringen in het leven, die in de psalm beschreven worden als duister: plekken die donker zijn. Voordat je het weet hebben die bij ons al de betekenis gekregen in termen van zonde en straf.

Het kan ook een andere betekenis krijgen:

'Zon en schild': wij denken vaak aan voorspoed en welvaart, maar misschien gaat het wel over licht en warmte en geborgenheid. Zodanig, dat een onherbergzame plaats, een donkere situatie verandert tot een plek waar je kunt zijn, tot een weg die je kunt gaan, tot een opening voor een toekomst.

Het eindigt met *'Genade en Glorie'*. In de betekenis van *'er mogen zijn'* en ook *'van betekenis'*, *'van toegevoegde waarde'*.

Die ervaringen van zon en schild, als ervaringen van thuis-zijn, onderweg in het leven.

En in psalm 27 wordt dan verder ingezoomd.

'Licht en behoud' en *'veilig'*: het betekent zonder angst.

'Wonen in het huis van de Heer', *'om de liefde van de Heer te aanschouwen'*, schuilen onder Zijn dak.

Hij verbergt mij in Zijn tent, onderweg in het leven.

'Hij tilt mij op, op een rots'. Hier ben ik.

Ik mag er zijn. Ik mag gezien worden.

Toegepast op ons thema: *'Van Huis tot Thuis'*.

Hoe zit dat met het samen wonen in het huis?

Ieder met zijn eigen huis- en thuis-ervaring en -behoefte.

Bij elkaar je thuis voelen. Dat is voor mij de kern van elke relatie. Niet aan plaats of regels gebonden, maar aan de ervaring van *'je thuis voelen bij elkaar'*.

Dan gaat het niet om een mooi geconstrueerd verhaal met Hoofdletters, dat je probeert in de lucht te houden.

Niet in de zin van *'zo zou het moeten zijn'*, en dan proberen de lastige kleine lettertjes van de mislukking proberen weg te poetsen of te bedekken (*'mantel der liefde'*).

In de opvoeding zie je dat nog wel heel vaak gebeuren. Ook in de kerk.

Eigenlijk gaat het erom het verhaal van de kleine lettertjes een plaats en betekenis te geven.

Ik geef drie voorbeelden als illustratie:

1. We zingen: *'Geef vrede, Heer, geef vrede'*, we bidden: *'Heer, maak beter'* en we praten over **de Almacht van God**.

Eigenlijk zit er achter die grote woorden een klein hartje:

'Het lukt me niet', *'ik ben wanhopig'*, *'ik wil graag leven'*, *'ik voel mij machteloos'*.

We zouden veel dichter bij elkaar kunnen komen in het delen van de gebrokenheid dan in de discussie over het ideale geloof of de almacht van God.

2. Eén van onze leden vertelde, dat hij jaren geleden een hele tijd niet in de kerk was geweest. Na een aantal jaren kwam hij heel aarzelnd weer een keer in de kerk. Zich voorbereid op vragende gezichten ('wat zal ik zeggen, als ze mij vragen stellen'). Dus ergens zoeken naar het er mogen zijn.

En dan is daar in eens een oudere dame die zegt: 'fijn dat je er bent, kom hier maar zitten'.

3. Ik wil wel iets vertellen over het begin van mijn relatie met Klaasje. Ieder zijn /haar eigen burcht, als bescherming tegen de buitenwereld, met name van aanvallen met en op het gevoel. In het bij elkaar zijn de ontdekking dat je elkaars muren ziet en daarvan de betekenis begrijpt en herkent. Dat je de muren niet hoeft te slechten of stuk te maken, maar dat je het kunt hebben over de tere en vaak kostbare dingen die beschermd moeten worden. Dat je ze van elkaar kunt benoemen zonder ze per se in handen te moeten pakken. Geborgenheid en jezelf kunnen zijn: je thuis voelen bij elkaar.

Daarmee komt het accent op de inhoud, het thuis-gevoel en niet op de verschillende vormen van huizen. En het belang van dat thuisgevoel als betekenis van het verhaal van God.

Tot slot nog iets symbolisch:

Dit is de letter B in het hebreuws: de 'Beth'.

De 2e letter van het Hebreeuwse alfabet, maar de eerste letter van de Hebreeuwse Bijbel ('Berésjiet'= in den Beginne).

Het betekent 'Huis', overigens in samenhang met een ander woord.

Bijvoorbeeld Beth-El (huis van God) of Beth-lehem ('Broodhuis')

Als het gaat om een 'losstaand' woord dan is het 'Bajiet'. Daar komt ons woord 'Bajes' vandaan (jiddisch).

De gemeente tussen Beth-el en Bajes.

Je weet, dat in het Hebreeuws van rechts naar links wordt gelezen. Dat geldt dan ook voor de letter B.

Dan wordt de symboliek duidelijk van B als beth, Huis van God: gemeente, je leven:

'Grond onder je voeten'

'Dak boven je hoofd' en

'Een steuntje in de rug'

Amen

PS We gaan Avondmaal vieren, niet met de hoofdletters, maar

In aandacht voor de dingen, zoals ze zijn, inclusief de gebrokenheid, die ieder op zijn/haar eigen wijze beleeft en probeert een plaats te geven.

Zo mogen we het vieren, met de stukjes gebroken vroom, waarin het verhaal van jesus met ons verweven is.

Zo mogen we dragers van dat verhaal zijn, het verhaal van Liefde, die ons aan elkaar verbindt, zoals we zijn en zoals we voor elkaar kunnen zijn...

